

**Питання до підсумкового контролю
з курсу «Семінар: Світова економіка»**

1. Головні передумови відокремлення «світової економіки» у самостійну наукову дисципліну.
2. Відкритість економіки як визначальна риса існування “міжнародної економіки”, основні рівні відкритості економіки.
3. Предмет дослідження міжнародної економіки.
4. Головні критерії виокремлення теорії міжнародної економіки із загальної економічної теорії. Поняття торгового і неторгового товарів.
5. Основні методи та принципи наукових досліджень у міжнародній економіці та особливості їхнього застосування.
6. Складові теорії міжнародної економіки: чиста теорія міжнародної торгівлі, теорія міжнародної торговельної політики, монетарна теорія міжнародної економіки.
7. Поняття міжнародної мікро- і макроекономіки.
8. Основні форми міжнародних економічних відносин.
9. Поняття і значення міжнародного поділу праці (МПП).
10. Типи суспільного поділу праці.
11. Міжнародна спеціалізація виробництва: суть, напрямки розвитку, основні показники. Міжнародна виробнича кооперація: поняття та основні форми.
12. Міжнародний поділ факторів виробництва.
13. Значення факторів виробництва та їхньої ціни у міжнародній економіці.
14. Головні види факторів виробництва.
15. Характерні риси світового ринку.
16. Модель часткової рівноваги.
17. Світове господарство: суть і передумови формування.
18. Взаємозв’язок між поняттями “світове господарство” та “світовий ринок”.
19. Головні характерні риси та тенденції розвитку світового господарства.
20. Відкрита економіка: поняття і внутрішні властивості.
21. Головні умови відкритості економіки.
22. Кількісні та якісні параметри економіки відкритого типу.
23. Суть національної економіки та системи національних рахунків (СНР).
24. Ключові сектори національної економіки і взаємозв’язки між ними.
25. Поняття інституційної одиниці та її видів.
26. Головні показники функціонування національної економіки, їхнє значення та взаємозв’язки між ними.
27. Платіжний баланс: суть, основні поняття та структура.
28. Перші опоненти та критики меркантилізму.
29. Класичні теорії міжнародної торгівлі: теорія абсолютних переваг А.Сміта, теорія порівняльних переваг Д.Рікардо.
30. Основні неокласичні теорії міжнародної торгівлі: теорія факторонаділеності Хекшера-Оліна, парадокс Леонтьєва.
31. Альтернативні (неотехнологічні) теорії міжнародної торгівлі: теорія життєвого циклу продукту Р.Вернона, теорія технологічного розриву (імітаційного лагу) М.Познера, теорія внутрішньогалузевої торгівлі С.Ліндера, теорія економії на масштабах виробництва (зростаючої віддачі) М.Кемпа, теорія конкурентних переваг М.Портера.
32. Поняття міжнародної та зовнішньої торгівлі. Основні рівні та підходи до визначення міжнародної торгівлі.

33. Головні категорії та показники міжнародної торгівлі: експорт, імпорт, зовнішньоторговельне сальдо, зовнішньоторговельний та світовий товарооборот, поняття вартісного та фізичного обсягу, торговельний баланс.
34. Географічна і товарна структура міжнародної торгівлі.
35. Основні види міжнародної торгівлі.
36. Значення міжнародної торгівлі послугами.
37. Головні характерні риси послуг, їхня класифікація та основні способи надання послуг у міжнародному масштабі.
38. Суть зовнішньоекономічної і зовнішньоторговельної політики.
39. Цілі зовнішньоторговельної політики.
40. Основні підходи до регулювання міжнародної торгівлі.
41. Типи зовнішньоторговельної політики: політика вільної торгівлі та протекціонізм.
42. Рівні регулювання міжнародної торгівлі: підприємницький / корпоративний, національний, міждержавний, наднаціональний, глобальний.
43. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
44. Поняття митного тарифу і мита. Основні види мита.
45. Нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі: кількісні, приховані, фінансові, валютно-кредитні, правові.
46. Значення та основні форми міжнародного руху капіталу.
47. Міжнародна інвестиційна діяльність.
48. Поняття зарубіжних та іноземних, прямих та портфельних інвестицій.
49. Характерні риси прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та підприємств з ПІІ.
50. Особливості портфельного іноземного інвестування.
51. Суть, принципи, функції та основні форми міжнародного кредиту.
52. Нові форми міжнародного кредиту: міжнародний факторинг, міжнародний форфейтинг, міжнародний лізинг. Їхній зміст, відмінні риси і тенденції розвитку.
53. Значення та основні категорії міжнародної міграції робочої сили.
54. Співвідношення понять: “міграція населення”, “міграція трудових ресурсів” та “міжнародна міграція робочої сили”.
55. Світовий ринок робочої сили: поняття та характерні риси. Основні моделі трудових відносин на світовому ринку робочої сили.
56. Історичні етапи розвитку міжнародної трудової міграції.
57. Форми, причини та наслідки міжнародної трудової міграції для країни-донора та країни-реципієнта робочої сили.
58. Основні напрямки та масштаби міжнародної трудової міграції.
59. Головні сучасні світові центри прийняття робочої сили.
60. Поняття науково-технічного співробітництва і технології.
61. Значення, способи (комерційні, некомерційні), канали (внутрішньо- і міжфірмові) і форми (патентна угода, ліцензійна угода, “ноу-хау”, угода на інжиніринг, франчайзинг) міжнародної передачі технології.
62. Інтелектуальна власність, її об’єкт та правові форми захисту.
63. Суть і значення патенту.
64. Особливості розвитку сучасного світового ринку технологій.
65. Міжнародна торгівля ліцензіями як основний економічний механізм міжнародного технологічного обміну.
66. Поняття і види ліцензій, ліцензійних угод та ліцензійних платежів.
67. Значення міжнародного інжинірингу та основні види інжинірингових послуг.

68. Суть і види валют відносно статусу, валютних запасів країни, курсів інших валют і режиму використання.
69. Валютний курс та його види. Валютний паритет. Валютне котирування. Валютні режими.
70. Поняття і структура світової валютної системи.
71. Еволюція світової валютної системи. "Золотий стандарт".
72. Бреттон-Вудська система. Ямайська система.
73. Особливості європейської валютної системи.
74. Валютні ринки: суть, основні функції та види. Валютний кліринг. Валютне хеджування. Валютні спекуляції.
75. Значення, види та інструменти валютної політики. Девальвація. Ревальвація. Валютна інтервенція. Валютний демпінг. Валютна блокада. Валютні обмеження.
76. Суть міжнародної інтеграції.
77. Значення і характерні риси міжнародної економічної інтеграції.
78. Основні рівні розвитку інтеграційних процесів.
79. Головні передумови розвитку міжнародної економічної інтеграції.
80. Форми міжнародної економічної інтеграції: зона преференційної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз (конфедеративний союз, федерація), міжнародні організації, угруповання і комплекси.
81. Глобалізація та регіоналізація як головні напрямки міжнародної економічної інтеграції.
82. Суть, напрямки та тенденції економічної глобалізації.
83. Поняття та рівні регіоналізації.
84. Основні світові інтеграційні угруповання.
85. Європейські інтеграційні процеси: Європейський союз, Європейська асоціація вільної торгівлі; інтеграційні процеси у Центральній та Східній Європі: СНД, ЧЕС, СЕП.
86. Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА).
87. Економічна інтеграція країн Латинської Америки: ЛААІ, СЕЛА, МЕРКОСУР, КАРИКОМ, ЦАСР.
88. Інтеграційні процеси в Азії: АСЕАН, СААРК, ГСС.
89. Інтеграційні угруповання Африки: ОАЮ, ЕКОВАС, УЕМОА, КОМЕСА, ЮДЕАК, САДК.
90. Загальна система регулювання міжнародної економіки.
91. Ключові та найбільш універсальні організації.
92. Основні функціональні групи міжнародних організацій, що за нагляд та регулювання тих чи інших сфер регулювання міжнародної економіки.
93. Головні функції міжнародних організацій.
94. Міжнародні організації з регулювання міжнародної торгівлі (СОТ, ЮНКТАД, МТЦ, ЮНСІТРАЛ): значення, особливості створення, мета, функції.
95. Регулювання міжнародного руху факторів виробництва: капіталу (БАГІ, МЦУІС), технологій (ЄПО, СОІВ, СОТ), робочої сили (МОП).
96. Регулювання міжнародної макроекономіки та міжнародних фінансових ринків (МВФ, Банк міжнародних розрахунків, Паризький і Лондонський клуби).